

‘Ik overleg graag over een oplossing’

Tekst Ronald Buitelaar

Het team van Praktijkschool Apeldoorn is gewend om de ontwikkeling van de school actief in eigen hand te nemen. Zo wordt er gewerkt aan een eenduidige pedagogische aanpak. Leerlingbemiddeling maakt daar deel van uit. De CED-Groep ondersteunde en monitorde het proces en trainde de trainers.

In 2016 ontving Praktijkschool Apeldoorn uit handen van Monique Vogelzang, inspecteur-generaal van de Onderwijsinspectie, het predicaat Excellente School. De erkenning was het sluitstuk van een meerjarig traject waarin de school handen en voeten gaf aan ‘keuzepraktijk’. Bij deze werkwijze zijn de keuzes van leerlingen bepalend voor het te volgen leer- en ontwikkelingstraject. De afgelopen twee jaar is een lerarenteam sociale vaardigheden (sova-werkgroep) aan de slag gegaan om ook het pedagogisch handelen verder te versterken. Groepsleerkracht Kirsten Heilen is trekker van de sova-werkgroep. Jelle de Jong is vakleerkracht techniek en schilderen. Hij traint leerlingen tot leerlingbemiddelaar. Kirsten en Jelle leggen uit welke ontwikkeling het sova-traject doormaakte. ‘Wij zochten een goede sova-methode, maar liepen aan tegen een probleem: basisschoolmethodes sluiten wel aan bij het niveau van onze leerlingen, maar niet bij hun interesses en het praktijkonderwijs.’

Vinger aan de pols

Als de werkgroep hoort dat de CED-Groep werkt aan het programma ‘Democratie kun

je leren’, de vo-variant van De Vreedzame School, legt de school contact met adviseur Hans Scheltema. Hoewel het programma bedoeld is voor het vmbo, vond Hans het een uitdagende gedachte om dit naar het praktijkonderwijs te ‘vertalen’. ‘Als een school bereid en in staat is om vernieuwingstrajecten zelf ter hand te nemen, ben ik daar een groot voorstander van. Ik had vooral met de sova-werkgroep te maken. We bereidden samen de teamscholingen voor. Zij zorgden voor de afstemming en uitvoering in de school. Ik houd de vinger aan de pols door onder andere te monitoren wat er in de klassen gebeurt. Mijn inzichten besprak ik met de werkgroep.’

Scepsis sloeg om in enthousiasme

Hans roemt de Praktijkschool Apeldoorn vanwege de keuzevrijheid voor leerlingen. ‘Het team werkt vanuit de overtuiging dat er niet één soort praktijkschoolleerling is. Er is bijvoorbeeld een flinke categorie leerlingen die, mits geactiveerd, prima zelfstandig uit de voeten kan.’ Dat activeren gebeurt bij de Praktijkschool Apeldoorn op alle vlakken. Zo is er leerlingbemiddeling opgezet. Leerlingen kunnen door medeleerlingen worden voorgedragen, of zelf solliciteren. Leraren verzorgen de uiteindelijke selectie. Inmiddels telt de school veertien leerlingbemiddelaars. Jelle zorgt voor hun opleiding en begeleiding. ‘Ze leren om conflicten volgens een vast script te bespreken en maken na afloop een verslagje.’ Een op het niveau van de praktijkschoolleerling herschreven stappenplan biedt de leerlingen houvast. Aanvankelijk was er bij groepsleerkrachten sprake van scepsis, maar Kirsten heeft dat in enthousiasme zien omslaan. ‘Collega’s vroegen zich af of onze leerlingen dit wel

aankunnen, maar nu we bezig zijn, zien ze dat het werkt en merken ze dat het hen werk uit handen neemt. Ruzies die voorheen de klas in kwamen, worden nu buiten de klas door de leerlingbemiddelaars opgelost.’

Ruzie bij tafelvoetbal

Sander (15) en Bayamiin (15) zijn twee van die bemiddelaars. De twee derdejaars leerlingen bemiddelen inmiddels respectievelijk één en twee jaar bij kleine conflicten en doen dat volgens het vaste protocol. Sander: ‘Als iemand een conflict bij ons meldt, gaan we met de ruziemakers aan tafel zitten.’ Bayamiin: ‘We laten ze allebei vertellen wat er gebeurd is en overleggen met elkaar over een oplossing. Dat vind ik het leukste gedeelte.’ Sander: ‘Ik vind dat nog moeilijk. Voor mij voelt het vooral goed dat ik kan helpen. Een gesprek voeren over het conflict en zorgen dat iedereen kan uitpraten en vriendelijke taal gebruikt. Met elkaar tot een oplossing komen vind ik nog lastig.’ Sabhrin (14) is bijvoorbeeld al vier keer bemiddeld. De laatste keer is alweer enige tijd terug. ‘Ik had ruzie bij tafelvoetbal en ging schelden.’ Na het zoveelste gesprek met de leerlingbemiddelaars besloot Sabhrin dat het genoeg was: ‘Ik stop met ruziemaken. Het is zonde van mijn tijd.’

Meer weten?

Hans Scheltema
h.scheltema@cedgroep.nl
www.cedgroep.nl/lessenindemocratie
www.devreedzameschool.nl

